

Бесіди з внучкою про хліб

Володимир Бровченко

I. НЕДОЖАТА НИВА

В серпні не брали ми в руки серпи,
Бо руки тримали зброю,
Бо наші достиглі пшеничні степи
Були тоді полем бою.

Нива — по колосу ходять зайці!
Місяць над степом стоїть в караулі.
З боку одного — наші бійці,
З другого ворог — на відстані кулі.

Нібито тихо. Тривожний ландшафт [1],
Білі хати почорніли від туги.
І не змогла гречкосійна душа
Стерпіть над хлібом наруги.
Вийшов солдат —
Степові сват —
В ніч із траншеї яруги.

Поповзом ниву розтерзану жав,
Праці віддавши і душу і тіло,
Місяця серп йому помагав,
Поки на сході задніло...

Бачить пришелець [2], щось тут не те,
І не збагнути йому, що за диво:
Звечора поле було золоте,
Нині ж простерлася вижата нива.

Бачить снопи, як бійці, на стерні,
Все те пече його, злостить і муля.
Він ще не знав, що в цій стороні
Кожна зернинка — фашистові куля.

Бою розкручувалась круговерть,
Мов розтревожений улій.

Поле ходила солдатова смерть,
Так недалеко, на відстані кулі.

Стало на світі більше вдовиць...
Хлібові трудно служивши і чесно,
Воїн лежав між снопів горілиць,
Стягнутий поясом, як перевеслом.

...Хвилі пшеничні біжать вдалину
На тому ж таки, на вічнім лану.
Внучка мені, як маленька царівна:
— Що це ти, діду, усе про війну,
А про казкове коли, про чарівне?
І, примруживши очко,
Намагається глянуть на сонце
крізь бублика рум'яного...
— Постривай, дочко.
Спершу могилку солдатську доглянемо.

II. НЕТИПОВИЙ ВИПАДОК НА МАЙДАНІ

Де сніг устелив рівність асфальту —
"Футбол" світового масштабу:
Хлопчики пороздягали пальта,
Підгилюють хліб.
Шайбу!

От футболістики, от молодці!
Ось-ось заженуть його в ворота.
Не сіячі поки що вони, не женці.
Очі горять — пара з рота.

Поряд чимало народу снує,
Кожен спішить, до "матчу" байдужий.
Підгилюють хліб, як серце моє,
Хлопчики спритні і дужі.

Булка — п'ятак, майже — за так!
— Пас! — вимагає червонощокий хлоп'як.
Шайбу! Шайбу!

...Аж тут принесло на майдан бабу.
Підкотився хліб старій до ніг,
Шукаючи захисту, ліг.
Нагнулась, взяла його в руки,
А до хлоп'ят навіть не забалакала.
Обтерла булку від снігу й грязюки
І — заплакала.